

Libera Esperanto-Libro / Ĉapitro 9 / Oftaj vortoj kun ekzemplaj frazoj

The following words were taken from the word list of the book *Vere aŭ Fantazie* by Claude Piron. The sentences were created for this chapter or found in *Reta Vortaro* (www.reta-vortaro.de). Hopefully they will help you to understand the words and also, little by little, to memorise many of them.

(tr) means that a verb is transitive, so it can have an object.

(ntr) means that a verb is intransitive, so it **cannot** have an object.

(x) means that a verb can be transitive or intransitive depending on the context.

[Note. Some/most? sources state that a verb in Esperanto is either transitive or intransitive but never both. So think carefully about verbs marked with (x). Brian Belcher.]

aĉeti (tr) - to buy

- Aĉetu ankaŭ panon, mi petas. - Please buy bread also.
- Hieraŭ mi aĉetis novan biciklon. - Yesterday I bought a new bicycle.
- Li tre ŝatas aĉetumi. - He loves shopping.

aero - air

- La aero estas freŝa en la montaro. - The air is fresh in the mountains.
- Bonus iom aerumi la dormoĉambron. - It would be good to air out the bedroom a bit.
- Mi ŝatus vojaĝi en aerbalono. - I'd like to take a hot air balloon trip.

afero - thing, matter

- Ŝi parolis pri tre gravaj aferoj. - She spoke about very important things.
- La afero ne urĝas. - The matter isn't urgent.
- Ĉu ili du havas amaferon? - Are those two having an affair?

agi (ntr) - to act

- Ni devas agi nun! - We must act now!
- Ili estas tre agemaj. - They're very active.
- Lia agado estas bona. - His work is good.
- Tuj venis reagoj pri mia propono. - There were immediate reactions to my proposal.

akcepti (tr) - to accept

- Ĉu vi akceptos la proponon? - Will you accept the proposal?
- Iru al la akceptejo. - Go to the lobby.
- Mi malakceptas tiun konduton. - I reject that behaviour.

akvo - water

- Mi ŝatas trinki akvon. - I like to drink water.
- Vidu, kia belega akvofalo! - Look, what a beautiful waterfall!
- La melono estas tre akveca. - The melon is very watery.
- Ĉu vi povus akvumi la florojn? - Could you water the flowers?

al - to

- Baldaŭ mi iros al la urbo. - Soon I'll go to the city.

- La trajno alvenos post 5 minutoj. - The train will arrive in five minutes.
- Ĉu vi jam aliĝis al la seminario? - Have you already signed up for the seminar?

alia - other

- Ĉu iu havas alian ideon? - Does anyone have another idea?
- La aliaj jam foriris. - The others have already left.
- Venu tuj, alie ni malfruos. - Come right away; otherwise we'll be late.
- Aliflanke, ĝi estas iom multekosta. - On the other hand, it's somewhat expensive.

alta - high, tall

- Ŝia ĉevalo estas tre alta. - Her horse is very tall.
- La suko staras malalte en la fridujo. - The sugar is down low in the fridge.
- Li kantas tre altnivele. - He sings at a very high level.

ami (tr) - to love

- Mi amas ilin. - I love him.
- Plej gravas nia amo. - Most important is our love.
- Ŝi ame rigardis lin. - She looked at him lovingly.

amiko - friend

- Miaj amikoj ne povos veni ĉi-vespere. - My friends can't come this evening.
- Ili estas koramikoj. - They are girlfriend and boyfriend.
- Somere mi multe amikumis. - In the summer I hung out with friends a lot.
- Amike salutas, Petro - With friendly greetings, Peter

ankaŭ - also, too

- Ankaŭ mi sukcesis. - I succeeded also.
- Li ankaŭ ŝatus vojaĝi al Japanio. - He'd also like to travel to Japan.
- Ankaŭ li ŝatus vojaĝi al Japanio. - He too would like to travel to Japan.

ankoraŭ - still, yet

- Ĉu vi ankoraŭ ne estas hejme? - Are you still not home?
- Mi ne konas ilin ankoraŭ. - I don't know them yet.
- Provu ankoraŭ unu fojon. - Try yet another time.

antaŭ - before

- Antaŭ la domo staras aŭto. - In front of the house is a car.
- Antaŭe mi ne ŝatis fromaĝon. - I didn't like cheese before.
- Mia antaŭa telefono ĉesis funkcii. - My old phone stopped working.
- Ĉiam antaŭen! - Always onwards!

aperi (ntr) - to appear

- Aperis interesa libro pri arto januare. - An interesting book about art came out in January.

- Gerda malaperis! - Gerda disappeared!
- Ili aperigas novaĵojn regule. - They put out news regularly.

apud - next to

- Apud mi sidas du katoj. - Two cats are sitting next to me.
- Ŝi loĝas en apuda domo. - She lives next door.
- Li staras apude. - He stands beside.

arto - art

- Mi multe interesiĝas pri arto. - I'm very interesting in art.
- Ŝi estas fama artisto. - She is a famous artist.
- Esperanto estas artefarita lingvo. - Esperanto is an artificial language.

atendi (tr) - to wait

- Atendu iom, baldaŭ estos via vico. - Wait a bit; soon it'll be your turn.
- Ĉu vi atendas iun? - Are you waiting for someone?
- Ni povas atendi en la atendejo. - We can wait in the waiting room.
- Tute neatendite ili gajnis la ludon. - They won the game completely unexpectedly.

aŭ - or

- Ĉu vi volas akvon aŭ sukron? - Do you want water or juice?
- Mi venos morgaŭ aŭ postmorgaŭ. - I will come tomorrow or the day after.
- Vi devas aŭ pagi por ĝi aŭ ripari ĝin. - You have to either pay for it or fix it.

aŭdi (tr) - to hear

- Ĉu vi aŭdas la birdokantadon? - Do you hear the birds singing?
- Mi aŭdis ke ili disiĝis. - I heard that they've separated.
- Lia aŭdkapablo estas iom malbona. - His hearing is somewhat poor.

aŭskulti (tr) - to listen

- Aŭskultu atenteme kion mi diras. - Listen carefully to what I say.
- Ŝi ne volis aŭskulti miajn konsilojn. - She didn't want to listen to my advice.
- Uzu kapaŭskultilojn, mi petas. - Please use headphones.

aŭto - car

- Mi ne havas aŭton. - I don't have a car.
- Ili vojaĝos peraŭte. - They will go by car.

baldaŭ - soon

- Li venos baldaŭ. - He's coming soon.

bela - beautiful

- Vidu, kiaj belaj floroj! - Look; what beautiful flowers!
- Mi pensas ke ĝi estas malbela. - I think it's ugly.

- Ĉiutage vi pli kaj pli beliĝas. - You get more and more beautiful every day.
- Kiel ni povus beligi la paĝaron? - How could we improve the look of the site?

bezoni (tr) - to need

- Ĉu vi bezonas helpon? - Do you need help?
- Iliaj bezonoj estas grandegaj. - Their needs are immense.
- Mono ne bezonatas en tiu ĉi projekto. - Money is not needed for this project.

bildo - picture

- Ŝi kreis belan bildon. - She created a beautiful picture.
- Li tre ŝatas montri siajn lumbildojn. - He really likes to show his slides.
- Bildigu al vi scenon kun ridanta kato. - Imagine a scene with a laughing cat.

bona - good

- Tiu filmo estas tre bona. - That movie is very good.
- Ĉu vi bone fartas? - Are you doing well?
- Kia malbona stilo! - What bad style!

celi (tr) - to aim

- Kion vi celas? - What are you aiming for?
- La vojo estas la celo. - The path is the goal.
- La celgrupo estas studentoj. - The target group is students.

cent - hundred

- Ŝi vivis dum pli ol cent jaroj. - She lived over a hundred years.
- En la jaro mil okcent okdek sep. - In the year 1887.
- Tiu solvo estas centoble pli bona. - That solution is a hundred times better.

certa - certain

- Ĉu vi estas certa pri tio? - Are you sure about that?
- Li impresis iom malcerta pri si mem. - He seemed a little uncertain of himself.
- Tutcerte ni gajnos la ludon. - No doubt we'll win the game.

ĉambro - room

- Mi ŝatus lui ĉambron en la urbo. - I'd like to rent a room in the city.
- En nia domo estas kvar ĉambroj. - In our house are four rooms.

ĉar - because

- Mi ne venos, ĉar mi devos labori. - I'm not coming because I have to work.
- Kial vi laboras? Ĉar mi volas. - Why are you working? Because I want to.

ĉe - at

- Ili daŭre loĝas ĉe siaj gepatroj. - They still live with their parents.
- Ĉu vi ĉeestos la kunsidon? - Will you be at the meeting?